

Edebiyat ve Sanat Eserlerini Koruma için kurulan Bern Birliğine katılma hususunda Hükümete yetki verilmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 2 . VI . 1951 - Sayı : 7824)

No.
5777

Kabul tarihi
28 . V . 1951

BİRİNCİ MADDE — 9 Eylül 1886 da imzalanarak 4 Mayıs 1896 da Paris'te, 13 Kasım 1908 de Berlin'de, 20 Mart 1914 de Bern'de, 2 Haziran 1928 de Roma'da ve 26 Haziran 1948 de Brüksel'de tadil ve itmam edilmiş olup da aslının örneği ve Türkçe metni bu kanuna ilişik bulunan edebiyat ve sanat eserlerini koruma için kurulan Bern Birliği Sözleşmesine; bu Sözleşmenin 8 nci maddesi yerine, Türkçeye yapılacak tercümeleri ilgilendirmesi nispetinde, 1896 da Paris'te yeniden gözden geçirilmiş olan 1886 Birlik Sözleşmesinin 5 nci maddesinin hükümleri konmak kaydıyla 1 Ocak 1952 gününden itibaren hüküm ifade etmek üzere katılmak ve Sözleşme hükümlerinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve tedbirleri almak için Hükümete yetki verilmiştir.

kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

30 Mayıs 1951

Edebî ve Artistik Eserlerin Himayesi için 9 Eylül 1886 da imzalanarak 4 Mayıs 1896 da Paris'te itmam edilen, 13 Kasım 1908 de Berlin'de tadil edilen, 20 Mart 1914 te Bern'de tekrar itmanı edilen, 2 Haziran 1928 de Roma'da tadil olunan ve son olarak 26 Haziran 1948 de Brüksel'de tadil edilen

BERN SÖZLEŞMESİ

Avusturalya, Avusturya, Belçika, Brezilya, Kanada, Danimarka, İspanya, Finlândiya, Fransa, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Yunanistan, Macaristan, Hindistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lübnan, Lihtenştayn, Lüksemburg,, Fas Monako, Norveç, Yeni Zelânda, Pakistan, Hollânda, Polonya, Portekiz, İsveç, İsviçre, Suriye, Çekoslovakya, Tunus, Güney Afrika Birliği, Papalık ve Yugoslavya.

Eser sahiplerinin edebî ve artistik eserleri üzerindeki haklarını mümkün olduğu kadar müessir ve birbirine benzer şekilde himaye etmek arzusunu aynı derecede hissederek,

9 Eylül 1886 da Bern'de imzalanmış olup, 4 Mayıs 1896 da Paris'te, 13 Kasım 1908 de Berlin'de, 20 Mart 1914 te Bern'de, 2 Haziran 1928 de Roma'da tadil ve itmam edilen Senedi tadil ve itmam etmeye karar verdiler.

Neticede, aşağıda imzaları bulunan murahhaslar, tam salâhiyeti haiz olduklarına mütedair mu-teber ve usulüne uygun görülen belgelerini ibraz ettikten sonra mütaakıp hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde — 1.

İşbu Sözleşmenin tatbik edileceği memleketler, eser sahiplerinin edebî ve artistik eserleri üzerindeki haklarının himayesi için bir Birlik teşkil ederler.

Madde — 2.

(1.) «Edebî ve artistik eserler» tâbiri, kitaplar, risaleler ve diğer yazılar; konferanslar, hitabeler, vaizler ve aynı mahiyetteki diğer eserler; dramatik eserler yahut musikili dram eserleri; sahneye konmaları yazı ile yahut diğer bir suretle tesbit edilmiş bulunan raks eserleri ve pandomimalar; sözlü yahut sözsüz besteler; sinema eserleri ve sinema tekniğine benzer bir usulle elde edilmiş eserler; karakalem, yağlı ve sulu boya eserler, mimarlık, heykeltıraşlık, hakkâklık ve litografya eserleri; fotoğraf eserleri ve fotoğraf tekniğine benzer bir usulle elde edilmiş eserler; tatbiki sanatlara ait eserler; illüstrasyonlar, coğrafya haritaları; coğrafya, topoğrafyaya, mimarlığa yahut fenlere mütaallik plânlar, krokiler ve plâstik eserler gibi ifade şekli yahut tarzı ne olursa olsun edebî, ilmi, artistik sahadaki bütün mahsulleri içine alır.

(2.) Tercümelemler, adaptasyonlar, musiki aranjmanları ve edebî yahut artistik bir eserin diğer şekillere ifrağı, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla, orijinal eser olarak himaye görürler. Bununla beraber teşriî, idari ve kazai neviden resmî metinlerin tercümelerine bahşedilecek himayeyi tâyin etmek Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır.

(3.) Ansiklopediler ve antolojiler gibi münderecatının tertibi yahut intihabı fikrî bir yaratma eseri teşkil eden edebî veya artistik eserlerden yapılan seçme ve toplamalar, sahiplerin bu külliyyatı teşkil eden münferit eserleri üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartıyla, müstakil eserler sıfatıyla himaye görür.

(4.) Yukarda sayılan eserler Birliğe dâhil bütün memleketlerde himaye görürler. Bu himayeden eser sahibi ve onun halefleri faydalanır.

(5.) Tatbikisanat eserleri ile sınai model ve resimlere ait olan kanunların tatbik sahasını ve aynı şekilde bu eser, resim ve modellerin himaye şartlarını tanzim etmek Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır. Menşee memlekette sadece resim ve model olarak himaye edilen eserler için, Birliğe dâhil diğer memleketlerde talep olunacak himaye, ancak bu memleketlerde resim ve modellere bahşedilen himaye kadar olabilir.

Madde — 2. (mükerrer)

(1.) Siyasi nutukları ve muhakemeler esnasında söylenen nutukları evvelki maddede derpiş edilen himayeden tamamen yahut kısmen hariç tutmak salâhiyeti, Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır.

(2.) Konferansların, hitabelerin, vaizlerin ve aynı mahiyetteki diğer eserlerin hangi şartlar altında basın tarafından çoğaltılabileceklerini tesbit etmek salâhiyeti Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır.

(3.) Mamafih önceki fıkralarda zikredilen eserlerini külliyyat halinde toplamak hakkı munhasıran eser sahibine aittir.

Madde — 3.

(Kaldırılmıştır.)

Madde — 4.

(1.) Birliğe dâhil memleketlerden birinin tebaası olan eser sahipleri, gerek intişar etmemiş, gerekse Birliğe dâhil bir memlekette ilk defa olarak intişar etmiş olan eserleri hususunda, eserin menşee memleketinden başka memleketlerde, o memleketler uyrıklarına ilgili kanunların halen

verdiği veya bilâhare vereceği haklardan ve işbu Sözleşme tarafından sureti mahsusada bahşedilen haklardan istifade ederler.

(2.) Bu haklardan istifade ve bunları kullanma keyfiyeti hiçbir şekle tâbi değildir; bu haklardan istifade ve bunları kullanma keyfiyeti eserin menşе memleketinde himaye görüp görmediği, hususuna da bağlı değildir. Binaenaleyh işbu Sözleşmenin hükümleri haricinde, himayenin vüsatı ve eser sahibine haklarını korumak için bahşedilen kanun yolları sırf himayenin talep edildiği memleketin mevzuatına göre taayyün eder.

(3.) Eserin menşе memleketi addolunan memleket : İntişar etmiş eserler için, bu eserin ilk defa intişar ettiği memlekettir, Birliğe dâhil olup ta esere aynı himaye süresini bahşeden birçok memleketlerde aynı müddet içinde intişar etmiş eserler hakkında dahi keyfiyet aynıdır; Birliğe dâhil olup esere muhtelif himaye süreleri bahşeden memleketlerde aynı müddet içinde intişar eden eserler için bu memleketlerin arasında mevzuatı esere en kısa himaye süresini bahşedeni, menşе memleketi addolunur, Birlik haricinde bir memleketle Birliğe dâhil bir memlekette aynı müddet içinde intişar etmiş eserler için, munhasıran; Birliğe dâhil olan memleket menşе memleketi addolunur. İlk intişarlarından itibaren otuz günlük bir müddet içinde iki memlekette yahut müteaddit memleketlerde intişar etmiş olan eserler birçok memleketlerde aynı müddet içinde intişar etmiş telâkki olunur.

(4.) 4, 5 ve 6 nci maddelerdeki «İntişar etmiş eserler» tâbirinden, eser nüshalarının imal tarzı ne olursa olsun, miktarları âmmenin istifadesine yetecek derecede olan eserler anlaşılır. Bir dramın, bir musikili dram eserinin yahut bir sinema eserinin temsili, bir musiki eserinin çalınması, bir edebî eserin alenen okunması, edebî yahut artistik eserlerin radyo ile yayımlanması yahut nakli, bir sanat eserinin teşhiri ve bir mimari eserinin inşası intişar demek değildir.

(5.) İntişar etmemiş eserler için, eser sahibinin mensup bulunduğu memleket, menşе memleketi addolunur. Bununla beraber, mimari eserleri yahut bir gayrimenkulün bir kısmını teşkil eden plâstik ve grafik sanat eserleri için, bu eserlerin inşa edildiği yahut bir yapıya katıldığı Birliğe dâhil memleket, menşе memleketi addolunur.

Madde — 5.

Birliğe dâhil memleketlerden birinin uyruğu olup eserlerini ilk defa olarak Birliğe dâhil diğer bir memlekette neşredenler, burada bu memleketin uyruğu olan eser sahipleri ile aynı hakları haizdirler.

Madde — 6.

(1.) Birliğe dâhil memleketlerden her hangi birinin uyruğu olmayıp eserlerini ilk defa olarak Birliğe dâhil memleketlerden birinde neşreden eser sahipleri, burada, bu memleketin uyruğu olan eser sahiplerine tanınan hakların aynından ve Birliğe dâhil diğer memleketlerde de işbu Sözleşmenin bahşettiği haklardan istifade ederler.

(2.) Bununla beraber, Birliğe dâhil olmayan bir memleket, Birliğe dâhil memleketlerden birine mensup olan eser sahiplerinin eserlerini kâfi surette himaye etmemekte ise, Birliğe dâhil bu memleket, ilk defa kendisinde intişar eden eserlerin sahiplerine, bunlar ilk intişar sırasında Birliğe dâhil olmayan bir memlekete mensup buldukları ve Birliğe dâhil memleketlerin birinde bilfiil mukim bulunmadıkları takdirde eserleri için bahşedilen himayeyi tahdit edebilir. Şayet ilk defa intişar keyfiyetinin vukubulduğu memleket bu salâhiyetini kullanırsa, Birliğe dâhil diğer memleketler, böyle hususi bir muameleye tâbi tutulmuş eserlere, ilk defa intişar keyfiyetinin vukubulduğu memlekette bahşedilenden daha geniş bir himaye bahşetmekle mükellef tutulamazlar.

(3.) Yukardaki fıkraya istinaden konulmuş olan hiçbir tahdit, bir eser sahibinin, bu tahdidin tatbik mevkiine vaz'ından evvel Birliğe dâhil bir memlekette intişar etmiş olan bir eser üzerindeki müktesep haklarına halel getirmez.

(4.) Birliğe dâhil olan ve işbu madde gereğince eser sahiplerine ait hakların himayesini tahdit edecek olan memleketler, İsviçre Konfederasyonu Hükümetine, içinde hangi memleketler hakkında himayenin tahdit edildiği ve bu memleketlere mensup eser sahiplerinin haklarının hangi tahditlere tâbi tutulduğu hususları gösterilmiş olan bir beyanname ile keyfiyeti bildireceklerdir. İsviçre Konfederasyonu Hükümeti, Birliğe dâhil bütün memleketleri keyfiyetten derhal haberdar edecektir.

Madde — 6 (Mükerrer)

(1.) Eser sahibi, haiz olduğu malî haklardan müstakil olarak ve hattâ bu hakların devrinden sonra dahi, eserin kendi eseri olduğunu beyan etmek ve bu eserin kendî şeref ve söhretine zarar veren her türlü bozuluşuna, parçalanışına veya her hangi bir şekilde değişikliğe uğratılmasına yahut aynı eserin başka her hangi bir suretle haleldar edilmesine muhalefet etmek hakkını bütün hayatı boyunca muhafaza eder.

(2.) Birliğe dâhil memleketlerin millî mevzuatının müsaadesi nispetinde, yukardaki 1 neî fıkra gereğince eser sahibine tanınmış olan haklar, kendisinin ölümünden sonra, hiç değilse malî hakların ortadan kalkmasına kadar devam ederler ve bu mevzuatın salâhiyet verdiği müessese yahut şahıslar tarafından kullanılırlar. İşbu fıkrada derpiş edilen hakların kullanılma şartlarını tesbit etmek, Birliğe dâhil memleketlerin millî mevzuatına bırakılmıştır.

(3.) İşbu maddede tanınmış olan hakları korumaya yarayan kanun yolları, himayenin talep edildiği memleketin mevzuatı ile tanzim olunur.

Madde — 7.

(1.) İşbu sözleşmenin bahsettiği himayenin süresi, eser sahibinin hayatı boyunca ve ölümünden elli sene sonrasına kadar devam eder.

(2.) Mamafih, Birliğe dâhil bir veya mütaaddit memleketin 1 neî fıkrada derpiş edilen süreyi aşan bir müddet bahsetmiş olmaları halinde, süre, himayenin talebedildiği memleketin kanununa göre tâyin olunur; fakat eserin menşe memleketinde tesbit edilmiş olan süreyi aşamaz.

(3.) Sinema ve fotoğraf eserleri ile sinema veya fotoğraf tekniğine benzer bir usulle elde edilmiş olan eserler ve tatbiki sanat eserleri için, himaye süresi, himayenin talebedildiği memleketin kanununa göre tâyin edilir; ancak bu süre, eserin menşe memleketinde tesbit edilmiş olan süreyi aşamaz.

(4.) İsimsiz veya yahut müstear isimli eserler için himaye süresi intişarlarından elli sene sonrasına kadar devam eder. Mamafih, eser sahibinin kabul etmiş olduğu müstear isim, kendisinin hüviyeti hakkında hiçbir şüpheye mahal bırakmadığı takdirde himaye süresi birinci fıkrada derpiş edilen süredir. İsimsiz yahut müstear isimli bir eserin sahibi yukarda gösterilen süre içinde hüviyetini açığa vurursa tatbik edilecek himaye süresi 1 neî fıkrada derpiş edilen süredir.

(5.) Yukardaki 3 neü ve 4 neü fıkralarda derpiş edilen eserler nevilerine girmiyen ve eser sahibinin ölümünden sonra neşredilmiş olan eserler için, mirasçılarının ve eser sahibinin diğer haleflerine lehine olan himaye süresi eser sahibinin ölümünden elli sene sonra nihayete erer.

(6.) Eser sahibinin ölümünden sonraki himaye süresi ve yukardaki 3, 4 ve 5 neî fıkralarda derpiş edilen müddetler, ölüm yahut intişar anından itibaren cereyana başlar; fakat bu müddetler, ancak, kendilerinin başlamalarına sebep olan hâdiseyi takibeden senenin Ocak ayının 1 neî gününden itibaren hesap edilir.

Madde — 7 (mükerrer)

Bir eseri birlikte meydana getirmiş olanlara ait hakkın süresinin hesaplanmasında, birlikte çalışmış olanlardan son sağ kalanın ölüm tarihi esas tutulur.

Madde — 8.

İşbu Sözleşme taraflarından himaye edilen edebî ve artistik eserlerin sahipleri, asıl eser üzerindeki

haklarının devamı müddetince bu eserlerin tercümesini yapmak veya tercümesine müsaade etmek hususunda inhisâri bir hakka sahiptirler.

Madde — 9.

(1.) Birliğe dâhil memleketlerden birinin gazetelerinde yahut mevkut mecmualarında neşredilen hikâyeler, tefrika halinde romanlar ve mevzuu ne olursa olsun, gerek artistik, gerek ilmî, gerek edebî diğer bütün eserler, sahiplerinin rızası olmadıkça diğer memleketlerde yeniden neşredilemez.

(2.) İktisadî, siyasi veya dinî günlük meselelere dair makaleler, iktibas hakkı sarahaten mahfuz tutulmamışsa, basın tarafından yeniden neşredilebilir. Mamafih, kaynak daima açıkça gösterilmiş olmalıdır; bu vecibenin müeyyidesi himayenin talep edildiği memleketin mevzuatına göre tâyin olunur.

(3.) İşbu sözleşmenin temin ettiği himaye, alelâde basın haberleri mahiyetinde olan müteferrik haberlere yahut günlük havadislere şâmil değildir.

Madde — 10.

(1.) Mevkut mecmua ve gazete makalelerinden kısa parçalar almak, basın icmalleri şeklinde dahi, Birliğe dâhil bütün memleketlerde caizdir.

(2.) İlmî bir mahiyeti olan veya öğretime tahsis edilen neşriyat yahut seçme ve toplamalar için artistik yahut edebî eserlerden, erişilecek gayenin haklı gösterdiği ölçüde, meşru bir şekilde iktibaslar yapmak salâhiyeti hususunda Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatının ve aralarında mevcut yahut akdedecekleri hususi anlaşmaların hükmü mahfuzdur.

(3.) Nakillerde ve iktibaslarda kaynağın gösterilmesi lâzımdır; kaynakta eser sahibinin adı mevcutsa bunun da bildirilmesi gerekir.

Madde — 10. (Mükerrer)

Günlük hâdiselerin fotograf, sinema yahut radyo vasıtasıyla yapılan röportajı zımında edebî yahut artistik eserlerden alınan kısa parçaların hangi şartlar dâhilinde plâğa alınabileceğini, çoğaltabileceğini ve umuma nakledilebileceğini tâyin hususu Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır.

Madde — 11.

(1.) Dram, musikili dram ve musiki eserleri sahipleri: 1) eserlerinin umumi mahallerde temsiline ve çalınmasına 2) eserlerinin temsilinin ve çalınmasının her nevi vasıta ile umuma nakline müsaade etmek hususunda inhisari bir hakka sahiptirler. Ancak, 11 nci (Mükerrer) ve 13 ncü maddelerin hükümleri mahfuzdur.

(2.) Aynı haklar, dram ve musiki dram eserleri sahiplerine, asıl eser üzerindeki haklarının devamı müddetince bu eserlerin tercümeleri hususunda da tanınmış bulunmaktadır.

(3.) Eser sahiplerinin işbu maddenin himayesinden istifade edebilmeleri için, eserlerini neşrederlerken, bunların temsilini yahut umuma çalınmasını menetmiş olmaları şart değildir.

Madde — 11. (Mükerrer)

(1) Edebî ve artistik eserlerin sahipleri: 1) eserlerinin radyo ile yayımına veya telsiz olarak işaret, ses yahut resim nakline yarıyan diğer her vasıta ile bu eserlerinin umuma nakline; 2) radyo ile yayımlanan eserin - bu nakil ilk teşekkülden başka bir teşekkül tarafından yapıldığı takdirde - gerek telli, gerek telsiz umuma her türlü nakline; 3) radyo ile yayımlanan eserin hoparlörle veya buna benzeyen ve işaret, ses yahut resim nakleden diğer her türlü aletle umuma nakline müsaade etmek hususunda inhisari bir hakka sahiptirler.

(2.) Yukardaki 1'nci fıkrada derpiş edilen hakları kullanma şartlarını tesbit etmek Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına aittir; fakat bu şartlar munhasıran vaz'edildikleri memlekette hüküm ifade ederler. Mezkûr şartlar hiçbir halde ne eser sahibinin mânevi haklarına ne de eser sahibinin, hususi bir uzlaşmanın yokluğu halinde, salâhiyetli makam tarafından tesbit olunacak münasip bir ivazı elde etmek hakkına hâlel getiremezler.

(3.) Hilâfı kararlaştırılmadıkça, işbu maddenin 1'nci fıkrası uyarınca bahşedilmiş olan bir müsaade, radyo ile yayımlanmış olan eseri, resim yahut ses tesbit eden aletler vasıtasıyla kaydetmek müsaadesini tazammun etmez. Bununla beraber, kendi hususi vasıtaları ile ve kendi neşriyatı için bir radyo yayım müessesesi tarafından mihanikî bir usulle yapılan geçici kayıtlara tatbik edilecek hükümler, Birliğe dâhil memleketlerin mevzuatına bırakılmıştır. Bu mevzuat, yapılan bu kayıtların, istisnai dökümantasyon mahiyetini haiz olmaları dolayısıyla resmî arşivlerde muhafaza edilmesine müsaade edebilir.

Madde — 11. (mükerrer 2)

Edebî eserlerin sahipleri, eserlerinin umuma okunmasına müsaade etmek hususunda inhisari hakka sahiptirler.

Madde — 12.

Edebî, ilmî yahut artistik eserlerin sahipleri, eserlerinin adaptasyonlarına, aranjmanlarına ve diğer şekillere ifrağına müsaade etmek hususunda inhisari hakka sahiptirler.

Madde — 13.

(1) Musiki eserlerinin sahipleri: 1) eserlerini mihanikî bir şekilde tekrarlamaya yarayan aletler ile bunların kaydedilmesine 2) böylece kaydedilmiş eserlerin bu aletler vasıtasıyla umuma çalınmasına müsaade etmek hususunda inhisari hakka sahiptirler

(2) Yukardaki 1'nci fıkrada sayılan hakların tatbikına ait ihtirazi kayıt ve şartlar, kendisini alâkadâr ettiği nispette, Birliğe dâhil her memleketin mevzuatı tarafından tâyin edilebilirler; fakat bu neviden ihtirazi kayıt ve şartlar munhasıran vaz'edildikleri memlekette tatbik edilirler ve hiçbir halde eser sahibinin, hususi bir uzlaşmanın yokluğu halinde, salâhiyetli makam tarafından tesbit olunan münasip bir ivazı elde etmek hakkına hâlel getiremezler.

(3.) İşbu maddenin 1'nci fıkrasındaki hüküm makabline şâmil değildir ve, binnetice, Birliğe dâhil memleketlerden birinde, 13 Kasım 1908'de Berlin'de imza edilen Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden evvel ve bu tarihten sonra Birliğe girmiş yahut ileride Birliğe girecek olan bir memleket mevzuabahisse, bu memlekette kendisinin Birliğe iltihakı tarihinden evvel mihanikî aletlere kanunî şekilde kaydedilmiş olan eserlere şâmil değildir

(4.) İşbu maddenin 2'nci ve 3'ncü fıkralarına istinaden yapılmış olup ta bunların memnû bulunduğu bir memlekete, ilgili tarafların müsaadesi olmaksızın, ithal edilen mihanikî kayıtlar o memlekette müsadere olunabilir.

Madde — 14.

(1.) Edebî, ilmî yahut artistik eserlerin sahipleri: 1) Bu eserlerin sinema tekniği ile adaptasyonuna ve çoğaltılmasına ve böylece çoğaltılmış yahut adapte edilmiş eserlerin tedavüle vaz'ına;

2) Böylece adapte edilmiş yahut çoğaltılmış eserlerin umuma çalınmasına ve umuma temsiline müsaade etmek hususunda inhisari hakka sahiptirler.

(2.) Adapte edilen yahut çoğaltılan eserin sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla, sinema eseri, orijinal bir eser olarak himaye edilir.

(3.) Edebî, ilmî yahut artistik eserlerden mülhem olan sinema mahsullerinin her hangi diğer artistik şekillerde adaptasyonu, sinema eserinin sahiplerinin müsaade etmek hakkı mahfuz kalmak

şart ile, orijinal eserin sahibinin müsaadesine tâbidir.

(4.) Edebî, ilmî yahut artistik eserlerin sinematografik adaptasyonları, 13 ncü maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ihtirazi kayıt ve şartlara tâbi değildir.

(5.) Yukardaki hükümler sinema tekniğine müşabih diğer her türlü usulle elde edilen mahsul veya çoğaltmalara da tatbik edilir.

Madde — 14 (mükerrer)

(1.) Orijinal sanat eserlerinin ve yazarlar'a bestecilerin el yazısı ile olan müsveddelerinin eser sahibi tarafından yapılan ilk devrinden sonraki satış muamelelerinden pay almak hususunda eser sahibi - yahut onun ölümünden sonra millî mevzuatın salâhiyetli kıldığı şahıslar veya müesseseler - devri caiz olmayan bir hakka sahiptirler.

(2.) Yukarki fıkrada derpiş edilen himaye, Birliğe dâhil her hangi bir memlekette, ancak eser sahibinin mensup o'lduğu memleketteki mevzuat bu himayeyi kabul ettiği takdirde ve bu himayenin talep edildiği memleketin mevzuatı buna müsaade ettiği ölçüde istenebilir.

(3.) Alınacak payın tahsil tarzı ve nispeti millî mevzuatla tâyin edilir.

Madde — 15.

(1.) İşbu Sözleşme ile himaye edilen edebî ve artistik eserlerin sahiplerinin, aksi sabit olunca-va kadar, eser sahibi addolunmaları ve binnetice Birliğe dâhil memleketlerin mahkemelerinde intihal edenler aleyhinde takibat icra edebilmeleri için adlarının eser üzerinde mutataş şekilde gösterilmiş olması kâfidir. İşbu fıkra, bu ad bir müstear ad olduğu takdirde, eser sahibi tarafından kabul edilen müstear ad kendisinin hüviyeti üzerinde hiçbir şüpheye mahal bırakmadığı zamanda da tatbik olunur.

(2.) İsimsiz ve yukarıki fıkrada zikredilenlerden gayri müstear adlı eserler için, eser üzerinde ismi gösterilen nâşirin başka beyyineye hacet kalmadan, eser sahibinin temsil ettiği farz olunur. Bu sıfatla nâşir, eser sahibinin haklarını korumaya ve dermeyan etmeye salâhiyetlidir. İşbu fıkranın hükmü, eser sahibi hüviyetini açığa vurduğu ve sahiplik sıfatını ispat ettiği zaman kabili tatbik olmaktan çıkar.

Madde — 16.

(1.) Eser sahibinin haklarını ihlâl eden her eser, orijinal eserin kanuni himayeye mazhar olduğu Birlik memleketlerinden herbirinin salâhiyetli makamları tarafından müsadere edilebilir.

(2.) Bu memleket'erde, eserin himaye edilmediği veya himayesinin sona erdiği bir memlekette gelen çoğaltılmış nüshaları da müsadere edilebilir.

(3.) Müsadere her memleketin mevzuatına uygun olarak icra edilir.

Madde — 17.

Her hangi bir eserin tedavül, temsil veya teşhirini mevzuat veya zabıta tedbirleriyle teeviz, murakabe, yasak etmek hususunda Birliğe dâhil memleketlerden her birinin hükümetine ait bulunan ve salâhiyetli makam tarafından istimaline lüzum görülebilecek olan hakka işbu Sözleşme hükümleri hiçbir suretle hâlel getiremez.

Madde — 18.

(1.) İşbu Sözleşme, yürürlüğe girmesi esnasında, himaye süresi sona ermediğinden menşe memleketlerinde henüz umumun malı mahiyetine gelmemiş olan bilûmum eserlere tatbik olunur.

(2.) Bununla beraber, eğer bir eser, kendisine evvelce tanınmış olan himaye süresinin sona ermesiyle himayenin talebedildiği memlekette umumun malı mahiyetini almışsa, bu eser bu memlekette yeniden himaye edilmez.

(3.) Bu prensibin tatbıkı Birliğe dâhil memleketler arasında bu hususta mevcut veya akdedilecek sözleşmelerdeki hükümlere göre yapılır. Bu gibi hükümlerin yokluğu halinde, alâkadar memleketlerden her biri kendini ilgilendiren hususlarda bu prensibin tatbık tarzını tanzim eder.

(4.) Yukardaki hükümler, Birliğe yeniden vâkı olacak iltihaklarda ve 7 nci maddenin tatbıkı yahut ihtirazi kayıtlardan feragat edilmesi neticesinde himayenin genişlemesi hallerinde de tatbık edilirler.

Madde — 19.

İşbu Sözleşmenin hükümleri, Birliğe dâhil bir memleketin mevzuatındaki daha geniş hükümlerin tatbıkını talebetmeye mâni değildir.

Madde — 20.

Birliğe dâhil memleketlerin hükümetleri, aralarında, eser sahiplerine işbu Sözleşme ile bahşedilen haklardan daha geniş haklar veren veya işbu Sözleşmeye muhalif olmıyan diğer hükümler ihtiva eden hususi anlaşmalar akdetmek hakkını muhafaza ederler. Mevcut anlaşmaların yukarda zikri geçen şartlara uygun olan hükümleri tatbık mevkiinde kahr.

Madde — 21.

(1.) «Edebî ve artistik eserlerin himayesi için Milletlerarası Birlik Bürosu» ismi altında tesis edilmiş bulunan milletlerarası ofis bakidir.

(2.) Bu Büro, teşkilâtını tanzim ve işleyişini murakabe eden İsviçre Konfederasyonu Hükümetinin yüksek otoritesine tâbidir.

(3.) Büronun resmî dili Fransız dilidir.

Madde — 22.

(1.) Milletlerarası Büro, eser sahiplerinin edebî ve artistik eserleri üzerindeki haklarının himayesine mütaallik her nevi malûmatı toplar, düzenler ve yayar. Birliği ilgilendiren tetkiklerde bulunur ve Birliğin gayesini ilgilendiren meseleler hakkında, muhtelif idareler tarafından emrine verilen belgelerin yardımı ile, Fransız dilinde mevkut bir gazete neşreder. Birliğe dâhil memleketlerin hükümetleri, tecrübe neticesinde lüzumlu olduğu anlaşıldığı takdirde, müşterek bir anlaşma ile, Büronun bir veya mütaaddit diğer dilde yayımda bulunmasına salâhiyet vermek hakkını muhafaza ederler.

(2.) Milletlerarası Büro, edebî ve artistik eserlerin himayesine ait meseleler hakkında Birlik üyelerinin öğrenmek ihtiyacını duyacakları hususi malûmatı her an kendilerine vermeye âmade bulunmakla mükelleftir.

(3.) Milletlerarası Büronun Müdürü, idaresi hakkında, Birliğin bütün üyelerine bildirilecek olan senelik bir rapor tanzim eder.

Madde — 23.

(1.) Birlik Bürosunun masrafları, Birliğe dahil memleketler tarafından müştereken yüklenilir. Bu masraflar, yeni bir karara kadar, senede yüz yirmi bin altın franklık bir meblâğı geçmezler [*]. Bu meblâğ ihtiyaç halinde Birliğe dâhil memleketlerin müttefikan kararı ile yahut 24 nci maddede derpş edilen konferanslardan birinde müttefikan verilecek bir kararla artırılabilir.

(2.) Masrafların umumi tutarından her bir memleketin hissesine düşen kısmı tâyin etmek için

[*] Bu para birimi 0,900 ayarında ve bir gramın 10/31 u ağırlığındaki 100 santimlik altın franktır.

halen Birliğe dâhil ve bilâhara intisap edecek memleketler altı sınıfa ayrılmış olup bu sınıflardan her biri aşağıda gösterilen muayyen sayıdaki birimler nispetinde hissesine düşen meblâğ: verir:

1 nci sınıf . . .	25	birim
2 'nci » . . .	20	»
3 ncü » . . .	15	»
4 ncü » . . .	10	»
5 nci » . . .	5	»
6 ncı » . . .	3	»

(3.) Bu kat sayılar, her bir sınıfa dâhil memleketin adedi ile çarpılır ve böylece elde edilen çarpımların toplamı, bütün masrafın bölüneceği birim sayısını verir. Bölümün neticesi masraf biriminin tutarını teşkil eder.

(4.) Her memleket iltihakı esnasında, yukarıda zikredilen sınıflardan hangisine konulmak istediğini beyan edecektir, fakat bir başka sınıfa geçirilmesini istediğini bilâhara her zaman beyan edebilir.

(5.) İsviçre İdaresi, Büronun bütçesini hazırlar ve masrafları murakabe eder, lüzumlu avansları verir ve bütün diğer idarelere bildirecek olan yıllık hesabı tanzim eder.

Madde — 24.

(1.) İşbu Sözleşme, Birliğin sistemini mükemmelleştirecek mahiyetteki ıslahatı Sözleşmeye ithal etmek maksadiyle yeniden tadilâta tâbi tutulabilir.

(2.) Bu mahiyetteki meselelerle Birliğin inkişafını diğer bakımlardan alâkadar eden meseleler, Birliğe dâhil memleketlerde, bu memleketlerin murahhasları arasında, sıra ile vukubulacak olan konferanslarda müzakere edilirler. Konferansın toplanacağı memleketin idaresi, Milletlerarası Büronun da iştirakiyle konferansın çalışma programını hazırlar. Büronun müdürü konferansların oturumlarında hazır bulunur ve rey hakkını haiz olmaksızın tartışmalara iştirak eder.

(3.) Bu Sözleşmede, Birliği teşkil eden memleketlerin oy birliği ile muvafakati lâhik olmadan yapılan her hangi bir değişiklik Birlik hakkında muteber değildir.

Madde — 25.

(1.) Birliğin dışında olup ta işbu Sözleşmenin konusunu teşkil eden hakların kanuni himayesini teminat altına alan memleketler, talepleri üzerine Birliğe iltihak edebilirler.

(2.) Bu iltihak, yazı ile İsviçre Konfederasyonu Hükümetine ve bunun marifetiyle de diğer bütün hükümetlere bildirilir.

(3.) Bu iltihak işbu Sözleşmede münderiç bütün şartların tamamıyla kabulü ve bütün avantajların ihrazı mânasını tazammun edecek ve iltihak eden memleket tarafından sonraki bir tarih gösterilmiş olmadıkça, diğer bütün Birlik memleketlerine İsviçre Konfederasyonu Hükümeti tarafından yapılan tebliğin gönderilmesinden bir ay sonra hüküm ifade edecektir. Mafih, bu iltihak, Birliğe intisabeden memleketin hiç olmazsa geçici olarak, 8 nci madde yerine, tercümelere taallük eden hususlarda 1896'da Paris'te yeniden gözden geçirilmiş olan 1886 tarihli Birlik Sözleşmesinin 5 nci maddesi hükümlerini ikame etmek istediği kaydını ihtiva edebilir; ancak bu hükümler yalnız memleketin diline yahut dillerine yapılacak tercümeyi istihdaf etmektedir.

Madde — 26.

(1.) Birliğe dâhil memleketlerden her biri, işbu Sözleşmenin, kendisinin denizaşırı ülkelere, sömürgelerinde, himaye memleketlerinde vesayeti altındaki ülkelerde yahut dış münasebetlerini temin ettiği diğer her hangi bir ülkede de kabili tatbik olduğunu İsviçre Konfederas-

yonu Hükümetine yazı ile her zaman bildirebilir ve bu takdirde Sözleşme, 25 nci maddenin 3 ncü fıkrasına uygun olarak teşhit edilmiş bir tarihten itibaren tebliğde gösterilen bütün ülkelerde tatbik edilecektir. Böyle bir tebliğin yokluğu halinde, Sözleşme bu ülkelerde tatbik edilmiyecektir.

(2) Birliğe dâhil memleketlerden her biri, işbu Sözleşmenin, yukarıki fıkrada derpişedilen tebliğe mevzu teşkil eden ülkelerin hepsinde veya bir kısmında kabili tatbik olmaktan çıktığını İsviçre Konfederasyonu Hükümetine yazı ile her zaman bildirebilir ve Sözleşme, İsviçre Konfederasyonu Hükümetine gönderilen tebliğin alınmasından on iki ay sonra bu tebliğde gösterilen ülkelerde kabili tatbik olmaktan çıkar.

(3.) İşbu maddenin 1 nci ve 2 nci fıkraları uyarınca İsviçre Konfederasyonu Hükümetine yapılmış bulunan bütün tebliğler, bu hükümet tarafından Birliğe dâhil bütün memleketlere bildirilir.

Madde — 27.

(1.) İşbu Sözleşme, Birliğe dâhil memleketler arasındaki münasebetlerde, 9 Eylül 1886 tarihli Bern Sözleşmesinin ve mütaakiben bunu tâdil etmiş olan senetlerin yerini tutar. Evvelce yürürlükte bulunan senetler işbu Sözleşmeyi tasdik etmiyecek olan memleketlerle olan münasebetlerde tatbik kabiliyetlerini muhafaza ederler.

(2.) Namlarına işbu Sözleşmenin imzalandığı memleketler, tasdiknamelerin tevdi esnasında keyfiyeti beyan etmiş olmak şartı ile, evvelce ileri sürdükleri ihtirazi kayıtlarla istifade hakkını yine muhafaza edebilirler.

(3.) Halen Birliğin üyesi olup ta işbu Sözleşmenin namlarına imzalanmamış bulunduğu memleketler, 25 nci maddede derpiş edilen şekilde Sözleşmeye her zaman dâhil olabilirler ve bu halde yukarıki fıkranın hükümlerinden faydalanabilirler.

Madde — 27. (Mükerrer)

Birliğe dâhil iki yahut daha çok memleket arasında, işbu Sözleşmenin tefsiri yahut tatbiki bakımından, müzakere yolu ile halledilememiş olan her anlaşmazlık, alâkadar memleketler başka bir tesviye tarzı üzerinde uzlaşamadıkları takdirde, bir karara bağlanmak üzere Milletlerarası Adalet Divanına sevk edilecektir. Milletlerarası Büro, Divana sevk edilen anlaşmazlıktan dâvacı memleket tarafından haberdar edilir Büro, Birliğe dâhildiğer memleketleri bu hususta haberdar eder.

Madde — 28.

(1.) İşbu Sözleşme tasdik edilecek ve tasdiknameler, en geç 1 Temmuz 1951 tarihine kadar Brüksel'de tevdi edileceklerdir. Bu tasdiknameler, tarihleriyle ve ilişiklerinde bulunabilecek olan beyannamelerle birlikte, Belçika Hükümeti tarafından İsviçre Konfederasyonu Hükümetine bildirilecek ve İsviçre Konfederasyonu Hükümeti de bunları Birliğe dâhil diğer memleketlere bildirecektir.

(2.) İşbu sözleşme, kendisini tasdik etmiş olan memleketler arasında 1 Temmuz 1951 tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girecektir. Bununla beraber, sözleşme eğer bu tarihten önce Birliğe dâhil en az altı memleket tarafından tasdik edilirse, altıncı tasdiknamenin tevdi edildiğinin İsviçre Konfederasyonu Hükümeti tarafından kendilerine bildirilmesinden bir ay sonra Birliğe dâhil bu memleketler arasında, ve Sözleşmeyi bilâhara tasdik edecek Birliğe dâhil memleketlere gelince bu tasdiknamelerden her birinin tebliğinden bir ay sonra bu, memleketler için yürürlüğe girmiş olacaktır.

(3.) Birliğin dışında bulunan memleketler, 1 Temmuz 1951 e kadar, ister 2 Haziran 1928 de Roma'da imzalanmış Sözleşmeye, ister işbu Sözleşmeye iltihak yolu ile Birliğe girebileceklerdir. 1 Temmuz 1951 tarihinden sonra ise yalnız bu Sözleşmeye iltihak edebileceklerdir. 1 Temmuz 1951 e kadar işbu Sözleşmeyi tasdik etmemiş olan, Birliğe dâhil memleketler, 25 nci maddede der-

piş edildiği şekilde Birliğe girebileceklerdir. Bu takdirde 27 nci maddenin 2 nci fıkrasının hükümlerinden faydalanacaklardır.

Madde — 29.

(1.) İşbu Sözleşme süre tahdidi olmaksızın yürürlükte kalacaktır. Bununla beraber, Birliğe dâhil memleketlerden her biri, İsviçre Konfederasyonu Hükümetine yazılı olarak gönderilecek bir tebliğle her zaman bu Sözleşmeden cayma yetkisini haiz olacaktır.

(2.) İsviçre Konfederasyonu Hükümeti tarafından Birliğe dâhil diğer bütün memleketlere tebliğ edilecek olan bu cayma keyfiyeti, ancak cayan memleket hakkında, ve İsviçre Konfederasyonu Hükümetine gönderilen cayma tebliğinin alınmasından ancak on iki ay sonra hüküm ifade edecek ve fakat Sözleşme Birliğe dâhil diğer memleketler için tamamen yürürlükte kalacaktır.

(3.) İşbu maddede derpiş edilen cayma salâhiyeti, bir memleket tarafından, bu memleketin iltihak yahut Sözleşmeyi tasdik tarihinden başlamak üzere beş senelik bir müddetin hitamından evvel kullanılacaktır.

Madde — 30.

(1.) İşbu Sözleşmenin 7 nci maddesinin 1 nci fıkrasında derpiş edilen elli senelik himaye süresini mevzuatlarına ithal edecek olan memleketler, İsviçre Konfederasyonu Hükümetini yazılı bir tebliğ ile bundan haberdar edecekler ve bu Hükümet, keyfiyeti Birliğe dâhil diğer memleketlere derhal bildirecektir.

(2.) 25 ve 27 nci maddeler muktazasınca ileri sürülen veya idame edilen ihtirazi kayıtlardan feragat edecek olan memleketler için de aynı usul takip edilecektir.

Madde — 31.

Konferansların resmî senetleri Fransızca olarak tanzim edilecektir. Buna muadil bir metin İngilizce olarak kaleme alınacaktır. Senetlerin tefsirinde anlaşmazlık olursa, Fransızca metin daima esas tutulacaktır. Birliğe dâhil her memleket yahut memleketler grubu Milletlerarası Büro vasıtasıyla, bu büro ile mutabık kalarak zikri geçen senetlerin istediği dilde resmî bir metnini tanzim ettirebilecektir. Bu metinler, Fransızca ve İngilizce metinlere ek olarak Konferans senetleri meyanında neşredilecektir.

Bu Sözleşmenin muhteviyatını tasdik zımında, aşağıda imzaları bulunan temsilciler işbu sözleşmeyi imzalamışlardır.

Belçika Dış Ticaret ve Dışişleri Bakanlığının arşivlerine tevdi edilecek olan tek bir nüsha halinde 26 Haziran 1948 de Bürüksel'de tanzim edilmiştir. Aslına uygunluğu tasdik edilmiş birer örnek, diplomatik yolla Birliğe dâhil her memlekete gönderilecektir.

Avusturalya adına :	Ad referendum. W. J. Dignam.	Kanada adına :	Victor Dore. W. P. J. O'meara.
Avusturya adına :	Dr. Kurt Frieberger.	Danimarka adına :	Bent Falkenstjerne. Torben Lund.
Belçika adına :	J. Kuypers. Alb. Guislan. Coppieters de Gibson. J. Hameles. Marcel Walckiers. P. Recht. J. Schneider. C. Dewaer Segger	İspanya adına :	R. Soriano.
		Finlândiya adına :	Ragnar Numelin. Y. J. Hakulinen.
		Fransa adına :	J. de Hauteclocque. Marcel Plaisant. Cl. Begum - Billecocq. Puget.
Brezilya adına :	Ildefonso Mascarenhas da Silva.		Marcel Boutet. M. Weiss.

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı adına :	Harold Saunders. B. G. Crewe.	Polonya adına :	—
Yunanistan adına :	Triantafyllakos. Michel Mantoudis.	Portekiz adına :	Julio Dantas. José Galhardo.
Möcaristan adına :	Z. Viragh.	Papalık adına :	Louis Picard. Fernand Van Goethem. R. Vandeputte.
Hindistan adına :	R. S. Mani.	İsveç adına :	Sture Petren
İrlanda adına :	Edward A. Cleary.	İsviçre adına :	Plinio Bolla. Hans Morf. A. Marcionelli.
İzlanda adına :	Kristjan Albertoson.	Suriye adına :	Chatıla.
İtalya adına :	Massimo Pilotti. Antonio Pennetta.	Çekoslovakya adına :	D. Raksany. Karel Petrzelka. J. Prochazka.
Lübnan adına :	J. Harfouche.	Tunus adına :	J. De Hauteclouque. Cl. Reguin - Billecoq.
Lihtenştayn adına :	Plinio Bolla. Hans Morf. A. Marcionelli.	Güney Afrika Birliği adına :	J. Christie.
Lüksemburg adına :	Pierre Majerus. De la Fontaine.	Yugoslavya adına :	— Aslına uygunluğu musad- dak örnek. Brüksel, Andlaşmalar Servisi Mü- dürü. Jul A Denoel
Fas adına :	J. de Hauteclouque. Cl. Beguin - Billecoq.		
Monako adına :	M. Loze.		
Norveç adına :	C. F. Smith.		
Yeni Zelanda adına :	Harold Saunders		
Pakistan adına :	A. F M K. Rahman		
Holanda adına :	H. C Bodenhausen		

Bern Anlaşmasının 1896 da Paris'te tadil edilen 5 nci maddesi

Madde — 5.

Birlik memleketlerinden birinin tebaası olan muharrirler veya halefleri, orijinal eserlerinin Birlik memleketlerinden birinde intişarından itibaren on sene içinde, diğer memleketlerde, bunları tercüme etmek veya ettirmek hususunda inhisari bir hakka sahiptirler.

Kısım kısım teslim edilerek neşredilen eserlerde on senelik müddetin başlangıcı son teslim edilen kısmın intişarından başlar.

Fâsılalı olarak neşredilen ciltlerden teşekkül eden eserlerle edebî veya ilmî dernekler veya hususi fertler tarafından bülten veya fasikül on senelik müddet bakımından müstakil eser sayılır.

Bu maddede derpiş edilen hallerde, himaye sürelerinin hesabında, eserin intişarını takip eden Aralık ayının 31 nci günü eserin neşri tarihi olarak kabul edilir.

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	29 . V . 1951 ve 1/94
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	30 . V . 1951 ve 4/314
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 3 27 7 78,338,416:429,482:483,485,486,486, 486,495:499

[Birleşim : 80,82 — 160 sıra sayılı Basmayazı 80 nci Birleşim Tutanağına bağlıdır.]